

Plenaire behandeling begroting WWI, onderdelen wonen en wijken
Inbreng SP in eerste termijn.

Deze minister staat voor de uitgangspunten solidariteit, regionale
verscheidenheid, rechtstaat en een krachtige overheid¹.

Goed zo: dat had in het verkiezingsprogramma van de SP kunnen staan!

Onze wegen lopen uiteen bij van de vertaling deze mooie principes naar
concreet beleid.

En dan ben ik minder positief.

Solidariteit is een mooi begrip, maar de wijkenheffing is een staaltje
perverse solidariteit, waarbij arme corporaties buiten de 40 wijken moeten
betalen aan rijke corporaties binnen de 40 wijken.

Het experiment Huur op maat verdient hetzelfde etiket, omdat hier de
solidariteit met de lage inkomens in de huursector eenzijdig betaald wordt
door de huurders met middeninkomens, in plaats van door de gehele
bevolking.

Terwijl de gehele bevolking, zelfs de bijstandstrekker, wel meebetaalt aan
de hypotheekafrek van de miljonair in Bloemendaal of Blaricum.

Regionaal maatwerk kan heel nuttig zijn.

Maar het ruimtelijk-economisch beleid van dit kabinet volgt vooral de
euro's van de investeerders, waardoor de randstad zucht onder een
leefbaarheidsinfarct, terwijl de provincie leegloopt, waardoor
basisvoorzieningen in veel dorpen verdwijnen.

Moet het debat over krimp niet ook gaan over een evenwichtiger
economische ontwikkeling?

¹ Begroting WWI 2010, p.9

Als Energy Valley een succes wordt hoeft Noordoost Groningen niet langer de hand op te houden voor subsidie uit Den Haag.

De SP pleit al twee jaar voor een bredere oriëntatie van de wijkaanpak. Wat ons betreft is er geen harde knip tussen Vogelaarwijken en de rest. Nummer 41 is niet opeens OK, terwijl nummer 40 nog diep in de shit zit. Inmiddels is er wat preventiebudget vrijgemaakt voor flankerend beleid in de niet-Vogelaarwijken.

Dat is een stap vooruit, maar doet niets af aan het principiële probleem van de knip.

Een vergelijkbaar probleem doet zich voor bij het grotestedenbeleid. Daar hadden we vroeger de G27, nu de G31 en binnenkort dankzij mevrouw Ortega de G36.

Dat eindigt bij de G441, het aantal gemeenten in Nederland, want iedereen denkt dat hij dan in de prijzen valt. Wat niet zo is.

Vindt de minister net als de SP dat we de wijkaanpak zo snel mogelijk moeten omvormen tot een gereedschapskist die gebruikt kan worden in alle buurten, en die verder uitgepakt wordt naarmate de problemen groter zijn? Dan zijn we direct af van het stigmatiserende van de Vogelaarwijken.

De Leefbarometer is een goede aanzet voor een integrale meting van de leefbaarheidsproblemen, al zou er nog wat meer aandacht moeten zijn voor de leefbaarheidsaspecten op het platteland.

Dat past ook bij de grotere aandacht voor krimp.

Deze minister hecht groot belang aan de zeggenschap van de wijkbewoners.

Waarom wordt dan de subsidie aan het Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken voor de komende twee jaar bevroren en is voortzetting daarna onzeker?

Hoe valt dat te rijmen met de wijkaanpak waar minstens tien jaar voor uitgetrokken zou worden?

Daarvan zijn er nu toch pas twee verstreken?

Waarom laat de minister van wijken de financiering van de rijksbijdrage voor de wijkaanpak na 2011 aan zijn opvolger over, terwijl hij de corporaties wel vastpint op tien keer €250 miljoen?

Hij stond toch voor een krachtige overheid?

De minister is trots op zijn deal met mevrouw Kroes.

Voortaan moet 90% van de corporatie-huurwoningen toegewezen worden aan huishoudens met een inkomen onder €33.000.

Ik wacht de brief daarover met belangstelling af, maar ik heb nu al een vraag.

Op grond waarvan is de minister zo tevreden?

De grens van €33.000 was ook al de inzet bij de discussie tussen de VVD-minister Dekker en mevrouw Kroes in 2006.

Daar was de Kamer destijds mordicus op tegen.

De SP-fractie heeft altijd ingezet op een brede doelgroep voor de corporaties, tot anderhalf keer modaal.

Dat is cruciaal voor gemengde wijken, een doel dat ook dit kabinet nastreeft.

De Kamer had destijds groot gelijk door te stellen dat de Europese Unie geen bevoegdheid heeft op het gebied van de volkshuisvesting en dat ze de mededingingsrichtlijn niet moet misbruiken om zich daarin te mengen.

Nu de minister toch is gaan praten heeft hij op zijn minst de schijn gewekt dat Brussel wel degelijk een vinger in de pap heeft.

Zitten we vast aan deze deal?

Zo ja, dan kunnen we van de koude kermis thuis komen.

Het is goed dat de discussie over het woningmarktbeleid geen taboe meer is, al is de aanleiding daarvoor wat opportunistisch. De SP vindt dat woonsubsidies aan de bewoner op termijn eigendomsneutraal moeten worden, voor huurder en koper op dezelfde leest geschoeid.

Subsidie zou uitsluitend verstrekt moeten worden om te verzekeren dat iedereen in Nederland in een fatsoenlijk huis kan wonen.

Je zou dat kunnen baseren op het woningwaarderingssysteem: naarmate een huishouden groter is heb je recht op een grotere woning, bij een handicap krijg je nog een toeslag.

Kan je vervolgens op grond van je inkomen zo'n huis niet betalen, dan krijg je een woontoeslag, waardoor je nooit meer dan een vast percentage van je inkomen hoeft te verwonen voor een nette woning.

Groter en luxer mag ook, maar dat is een persoonlijke keuze die je zelf moet betalen.

De villasubsidie voor de hoge inkomens in de vorm van onbeperkte hypotheekaf trek moet zo snel mogelijk van de baan.

De SP pleit in zijn verkiezingsprogramma als eerste stap voor het aftoppen boven €350.000 in combinatie met aftrek tegen een vast percentage van 42%.

Heeft de minister al ideeën over de toekomstige vormgeving van de individuele woonsubsidies?

En onderschrijft hij dat de rijksoverheid de verantwoordelijk moet blijven voor de woontoeslag, omdat deze net als de zorgtoeslag onderdeel uitmaakt van het inkomensbeleid, dus niet geprivatiseerd kan worden naar de woningcorporaties?

Bij de corporaties klinkt een klaagzang over het inflatievolgend huurbeleid. Volgens ons klinkt daar een valse noot doorheen.

Het inflatievolgend huurbeleid heeft alleen betrekking op bestaande woningen, waar niets aan verandert.

Bij koopwoningen blijven voor zittende bewoners de woonlasten jaar-na-jaar gelijk, die stijgen niet eens mee met de inflatie.

De echte pijn van de corporaties zit in de bedrijfslasten die veel harder stijgen dan de inflatie: volgens het Centraal Fonds bedroeg de stijging in 2008 netto maar liefst 10%!

De bedrijfsvoering is in veel gevallen niet in orde, met name bij de corporaties. Zie ook de recente dissertatie “Verhalen en prestaties” van Rik Koolma over dit onderwerp.

Is de minister met ons eens dat dit zo niet kan doorgaan en zo ja: wat gaat hij als toezichthouder daar aan doen?

Voor nieuwbouw zou de huur onder behoud van de puntentelling in beginsel voldoende moeten zijn voor een kostendeckende exploitatie. Dat is nu lastig, deels door regionale invloeden –de grond in Amsterdam is veel duurder dan in Stadskanaal- maar ook door de archaïsche manier waarop de meeste bouwprojecten gerealiseerd worden.

De Kamer heeft recent een rondetafelgesprek georganiseerd over innovatie in de bouw, waar een aantal goede ideeën zijn aangedragen voor een meer conceptuele, industriële aanpak.

Is de minister met de SP-fractie eens dat alles in het werk gesteld moet worden om de arbeidsproductiviteit in de bouw te verhogen?

En zo ja: wat gaat hij hier samen met zijn collega van EZ aan doen?

Vindt de minister net als wij dat de koppeling van grondeigendom en ontwikkelrecht een van de grote belemmeringen is voor innovatie en kostenbewust bouwen, omdat hierdoor de concurrentie wordt uitgeschakeld?

En zo ja: wat gaat hij hier samen met zijn collega van VROM aan doen?
In dit verband ook nog een vraag over de financiering van de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting, een organisatie die een zeer stimulerende rol speelt bij het ontwikkelen van nieuwe concepten en werkvormen op het terrein van het wonen.

Klopt het dat de bijdrage aan de SEV op de tocht staat?

Ik heb nog een concreet voorstel voor huurbeleid bij tijdelijke huurcontracten. Daarvoor geldt nu dezelfde puntentelling als voor gewone contracten. Het zou ook redelijk zijn als het huurplafond voor tijdelijke huur in afwachting van renovatie of sloop lager ligt dan bij reguliere huur. Dat is niet het geval en het lijkt erop dat sommige corporaties een u-bochtconstructie hebben ontdekt en bij tijdelijke verhuur zelfs hogere huur vragen dan bij de laatste gewone verhuring.

Is de minister met ons van mening dat het bij tijdelijke huur redelijk is om omgekeerd evenredig met het aantal contactjaren de maximale puntprijs te verlagen?

(Rijksgebouwendienst)

Dan nog enkele vragen over de Rijksgebouwendienst.

Bij de beantwoording van de feitelijke vragen is de gedwongen winkelnering bij de RGD beargumenteerd vanuit de schaalvoordelen die dit zou opleveren.

Kan de minister aangeven waaruit blijkt dat deze schaalvoordelen inderdaad gerealiseerd worden?

Overigens zat ik er onlangs naast toen ik dacht dat de door de RGD beloofde 25% energiebesparing over de periode 2006-2020 minder is dan de 2% per jaar uit het regeerakkoord.

Die efficiencywinst gaat ieder jaar namelijk over een kleiner verbruik, dus is de uitkomst van 14 keer 2 in dit geval toch 25.

(energie, duurzaamheid)

Daarmee kom ik op mijn laatste onderwerp: zuinig met fossiele energie.

Wij denken dat het goed mogelijk is om voor de gebouwde omgeving klimaatbeleid hand in hand te laten gaan met economische

structuurversterking en koopkrachtbescherming van de huishoudens.

Dat zegt de minister in zijn beleidsagenda ook.

Maar hij vertaalt dat te weinig in concrete voorstellen, zoals blijkt uit de Milieumonitor 2009.

De SP vindt dat niet gewacht moet worden met aanvullend beleid op de eerste evaluatie van Schoon en Zuinig.

Wat ons betreft wordt de lat bij de komende herziening van het

Bouwbesluit zowel voor nieuwbouw als voor bestaande gebouwen hoger gelegd, zodat nul-energiewoningen straks geen PR-verhaal meer zijn maar werkelijkheid.

Uit onderzoek blijkt keer-op-keer dat wetgeving het effectiefste middel is om massale overschakeling naar energiezuinig en duurzaam te verzekeren.

Concluderend: de intenties van de beleidsagenda voor wonen en wijken zijn mooi. Maar er gaapt er een groot gat tussen droom en werkelijkheid.